

Lipták Ildikó DÉNES MÁR ALSZIK

Mint amikor száraz ág reccsen, olyan hangja van, ahogy eltörik az orr. Anyám mellett ültem a konyhaasztalnál, amikor Dénes odavágott az ornyergére. Először megállt a levegő, aztán anyu egy pillantására az öcsémrel együtt némán lefolytunk az asztal melletti székekről, és leültünk a tévé elé. Úgy ismertük a legkisebb rezdüléseit, úgy olvastunk a szemvillanásnyi utasításokban, mint kedvenc képeskönyvünkben. Ő sem szólt semmit, csak némán kitántorgott a fürdőszobába, és hosszan folyatta a vizet. Nyilván a hideget. Egyszer, kevéssel az előtt mondta nekünk, hogy a vérzést hideg vízzel kell csillapítani. Abból gondoltuk, hogy így tesz. Anyánk akkortájt sokszor mondott nekünk ilyen praktikus dolgokat. Azért, hogy tudjuk.

Az égésre is az a legjobb. Ha mondjuk, megsüt a vasaló. Meg a duzzanatra. De arra még jobb a jég.

mindenki tudja

Szerettük Dénest. Amikor hozzánk költözött, mondta is a nagyink, aki nem is a nagyink, csak a Dénes anyja, hogy összetehetitek a kezeteiket, meg a lábatokat, hogy ilyen embert fogott ki az anyátok, pláne azok után, hogy mindenki tudja, miért hagyta ott az apátok. Mondjuk, mi nem tudtuk, de reméltük, egyszer majd azt is elmondja. Meg hát kinek kell egy elvált asszony két ilyen taknyos fiúval? Nem bántuk, hogy ilyeneket mond, a lényeg, hogy most már nekünk is van nagymamánk, mint a többi gyerekeknek az osztályban.

Először a parkban találkoztunk. Anyánk mondta, vegyük föl a tornacipőnket, ránk adott egy-egy focis pólót, szám is volt rajta, az egyikken ágyú, a másikon ördög. Nem értettük, hogy jönnek ezek a focihoz, de ott voltak a mezeken. Nejlomból voltak, pattogtak az elektromosságtól, mikor belebújtunk. Akkor épp nem volt bőrlabdánk, de találtunk a

játszóterén egy vadonatúj pöttyöset, az is jó volt.

Megfésült minket, le is vizezte a fejünk tetejét, hogy megmaradjon oldalt a választék, a saját haját meg összehorzolta, mintha a szél fújta volna össze, és lakkot szórt rá.

Magassarkú cipőben jött, mondta is, mikor odaértünk a murvás ösvényre, hogy a kurva anyját ennek a sok kis kavicsnak. Jó, nem így mondta, soha nem mondott volna ilyet, inkább csak odanézte a szemével.

Nem volt kedvünk focizni, mert a gumilabda túl pattogós és könnyű volt. Inkább másztunk volna a sziklára. Volt ott a parkban egy műrom, amit úgy hívtunk, Szikla.

Anyánk előbb megengedte, aztán magához hívott, és azt mondta, focizzatok, drága kincseim, szépen kérek, nagyon kicsit, csak pár percet, a kedvemért. Úgy tudta mondani, olyan kedvesen és ellentmondást nem tűrően, hogy meg kellett tennünk.

Alig kezdtünk bele, anya felpattant a gyeppel melletti padról, és elindult a park kapuja felé. Nem is ment, lebegett, mint egy angyal.

még annál is szebb

Amikor visszatért, még annál is szebb volt, mint szokott, pedig az nagyon nehéz. Vele volt Dénes. Világos öltönyt meg kifényesített, hosszú orrú cipőt viselt, a hóna alatt pedig egy igazi focilabdát tartott. Fekete-fehéret.

Rögtön tudtuk, hogy a miénk. Amikor anyánk bemutatott minket, elvörösödtünk – mindketten a pöttyös miatt. Nem adunk szart a gyerek kezébe, mondta anyánknak, és egy laza mozdulattal a kukába nyomta a gumilabdát.

Két nappal később megállt előttünk egy autó. Olyan, amelyikben csak ketten ülhetnek, és van egy puttonya. Egy órán át hordtuk befelé Dénes holmiját.

Estére anyánk rántott csirkét csinált, bőrös-csontosat, pedig mi csak a mellét szeretjük filézve. Így is elfogyott.

Vacsora után Dénes kihúzott a cuccai közül egy Takarékoskodj okosant, és játszott velünk. Ugyanolyan volt, mint a gazdálkodj, legalábbis nagyon hasonló, csak nem az ótépébe kellett vinni az eurót, hanem a takarékbba a forintot. Mi már rég nem játszottunk ilyenekkel. Anyánk, mivel matektanár, már óvodás korunkban kiokosított a számolás játékokról. De most jól esett, apánk nemigen játszott velünk annak idején.

Gyorsan átalakult a lakás. A gyerekkönyvek és minden játék beköltözött hozzánk a gyerekszobába. Minket nem zavart a zsúfoltság meg a rendetlenség. Úgysem volt kedvünk a nappaliban játszani, az nem is nappali, csak étkező, a nagy asztal is alig fért el benne, és nem is lehet úgy játszani, hogy közben rend legyen. A gyerekszoba az más, ott szabad.

Anyu például a konyhában azt csinálhat, amit akar, mert az a nők helye, de a nappaliban meg a hálóban nem kellene játszani a bazári majmot, mert normális emberek vagyunk, vagy nem? Az a baj, hogy az iskolában csupa nő van, és a sok hülye tyúk telebeszéli egymás fejét, aztán csoda, ha a gyerekek, akik a jövő generációt adják, mikor kikerülnek onnan, csak lesnek, mint a moziban. Na, jó, azt az egy szerencsétlen tornatanárt kivéve, aki csak az ostoba nők között érzi magát férfinak. Nagyon sokat tanultunk Dénestől. Mondjuk, szerintem nem mindegyik tanár hülye, például az anyu sem, de az István bácsit, azt tényleg nem szeretjük.

És akkor az anyu többé nem vasalt a nappaliban, inkább a konyhában csinálta, de nem baj, rádiót is lehet közben hallgatni, nem kell föltétlenül a tévé.

Amikor délutánonként Dénes hazajött, mi az öcsémmel úgy csináltunk, mintha ő lenne az apukánk. Úgy, ahogy pár osztálytársunknál láttuk, akiknél olyankor voltunk, mikor megjött az apjuk. Ledobod a játékot, felugrasz, és odaszaladsz, hogy apu, mit hoztál? És akkor lesz, mondjuk, gomicukor.

Az aput nem mondtuk, de megöleltük, ő meg, hogy jól van, na, nem kell a felhajtás, de úgy mondta, hogy tudtuk: kell.

Pillecukrot hozott, ami a kedvence volt, és azt mondta, minden normális gyerek azt szereti.

egész jól eltelt az idő

Az anyunak néha hozott egy csokor virágot, főleg ha előző este veszekedtek, és minket beküldtek a szobánkba, és anyu zenét is bekapcsolt, hogy ne halljuk, mit kiabálnak, de főleg Dénes, mert anyu inkább csöndben volt. Az öcsém olyankor mindig sírt, én vigasztaltam, és ezzel egész jól eltelt az idő. Amikor odaadta a virágot, mondta, hogy aztán most már elég legyen a duzzogásból.

Egyszer, mikor anyu kivett egy szabadnapot, hogy elintézzon valamit, az igazgató néni behívott az irodájába, azt

mondta, én már nagy vagyok, és okos, és ne mondjam otthon, hogy beszélgettünk erről, de talán fontos lenne, hogy szóljak neki, ha anyám bajban van, hátha tudnának segíteni. Tudtam, mire gondol, mert tényleg nem vagyok kicsi, jövőre már felsős leszek.

Csak hogy anyu szerint ezek olyan dolgok, amikről nem illik másoknak beszélni. Megígértem, hogy szólok, de magamban azt gondoltam, hogy nem fogok. És visszamentem az osztályba, pontosabban előtte még be kellett futnom a vécébe, mert hirtelen nagyon kellett hánynom, és csak utána mentem be.

A tanító néni kérdezte, jól vagyok-e, mert nagyon sápadtnak tűnök, és nyugodtan hajtsam le a fejem a padra, ők épp a hazugságról beszélgetnek, ha jobban leszek, kapcsolódjak be.

Amikor hazamentem, anyu otthon volt, ragtapasz volt a szeme mellett, de kissé kilógott alóla a felrepedt bőr. Nagyon megijedtem, de mondta, hogy lefejelte a konyhaszekrényt, és meg is mutatta, hogyan, és mindig vigyázzak, mikor becsukom a szekrényajtót, mert gyorsan megvan a baj. Akkor majdnem elmondtam, mit mondott az igazgató, de épp megjött Dénes, és neki is ugyanazt mesélte, mint nekem, csak hozzátette, hogy látod, milyen egy szerencsétlen hülye vagyok, és picit nevetett is, Dénes meg azt mondta, hogy tényleg.

Elmentem az öcsém elé, mikor jött haza a fociedzésről, mondtam, hogy anyu beütötte az arcát a konyhaszekrénybe, és ne kezdjen el nyavalyogni, mert arra senki nem kíváncsi, főleg nem a Dénes. Megfogtam két oldalt az arcát, ahogy anyu szokta, és a szemébe néztem, úgy, ahogy kell, és értette.

Ezen a napon jött hozzánk másodszor a nagymama, mert a Dénes születésnapját ünnepeltük. Csak másnap lett volna, de kicsi kora óta az előestéjén ülték meg, mert mindig úgy várta.

És hozott tortát, azt csak ő tudja úgy elkészíteni, ahogy kell, mindenki sajnálja belőle a vaját, pedig az a lelke. Anyu mondta, hogy semmi gond, amit ő csinált, majd megeszik a gyerekek, és kitalálta a rántott csirkét, a nagymama meg, hogy ő már evett otthon, neki senki se szólt, hogy vacsorára várják. Anyu meg, hogy de igen, szó szerint azt mondta a telefonba, a Dénes pedig, hogy egy rohadt vacsorát se tud rendesen megszervezni. És onnantól végig úgy voltunk, ahogy a Dénes tanította, hogy magyar ember evés közben nem beszél.

Már rég aludtam, mikor az öcsém odabújt hozzám az ágyba. Bántja. Megint bántja, hallod? Nem bántja, akkor is mondta anya, mikor eltört a tévé távirányítója, hogy nagyon szereti őt a Dénes, ne aggódjunk miatta. De most akkor is bántja. Mentsük meg!

Kilopakodtunk a szobánkból, és odakúsztunk a hálósobához. Tényleg bántotta. Leteperte, és ütemesen püfölte. A takaró alatt, hogy mi ne halljuk meg.

mi a faszt csináltok itt

Azt találtuk ki, hogy egyszerre sírni kezdünk. Vagy inkább bömbölni, mert nem volt könnyünk, csak csináltuk, mint mikor kisebbek voltunk, és összeverekedtünk, és mindketten meg akartuk győzni anyát, hogy nagyobbat kaptunk, mint a másik. Addig ordítottunk így, míg a Dénes ki nem jött a szobából, hogy hülye gyerekek, mi a faszt csináltok itt ilyenkor, takarodjatok a szobátokba. Jó, nem pont így mondta, mert a Dénes soha nem használt csúnya szavakat, ő egy rendes állami hivatalban dolgozott, ahová nem vesznek fel akárkit, és ha valakinek, akkor neki aztán biztosan lesz normális nyugdíja.

Akkor jutott eszembe, hogy amit a férfiak és a nők a takaró alatt szoktak csinálni, az a szex, és azt a gyerekek csak a tévében nézhetik, és izgultam a reggel miatt, hogy mit mond majd anya. De nem mondott semmit, még azt sem, hogy jó reggelt, legszebb bogárkáim.

Dénes nem jött haza este. Hallottuk, hogy anyu sír a hálósobában, beleszipog a telefonba, de nem vele beszélt, hanem a barátnőjével, aki szintén az iskolában dolgozott, az ő férje is Németországban volt, mint a mi apánk, csak ő küldött haza pénzt, nem úgy, mint apu, akinek kínai felesége van, a gyerekei a mi testvéreink, de még nem láttuk őket.

Másnap mégis hazajött, és nagyon lassan, olyan lassan, ahogy a futball közvetítéseken a szabálytalanságot játsszák vissza, úgy pakolta le a könyveit a polcra, közben a szeme sarkából néhányszor anyánkra nézett, aki húst szeletelt a konyhában.

Tudtam, hogy a mi hibánk, és nekünk kell kijavítani, ezért odamentem Déneshez, azt mondtam, soha, de soha többé nem csinálunk ilyet, csak bocsásson meg nekünk meg anyának, aki nem tehet róla, hogy ilyen hülyék a gyerekei, de tényleg, fogalmam sincs, hogy lettünk mi ilyenek. És nemsokára az öcsém is odajött, nem mondott semmit, de átölelte a lábát. Anyu meg elejtette a kést, megint sírt, azt mondta, menjünk be szépen a szobánkba, játsszunk okosan, és ki ne jöjjünk, amíg nem szól.

Beszélgettek, de egyre hangosabban, szinte kiabáltak, mi meg énekeltünk a gyerekszobában, mert anyu elfelejtette felkapcsolni a rádiót. Nagyon sok dalt tudtunk, az összeset elénekeltük, amit kiscsoportos korunktól tanultunk az óvodában meg a zeneiskolában. Közben magas tornyokat építettünk legóból. Nemcsak építettünk, hanem bontottunk is: föl és le, föl és le.

Az öcsém elaludt a szőnyegen, már azt hittük, fogmosás nélkül feküdhetünk le, mikor anya bejött, és azt mondta, soha életében nem látott ilyen kedves és okos kisfiúkat, mint mi vagyunk, de jegyezzük meg, hogy a felnőttek dolgába egyáltalán nem kell, sőt nem szabad beavatkozni, mert abból csak baj lesz. És megölelt minket, úgy ölelt, olyan melegen és szorosán, hogy egyáltalán nem fáj, mégis olyan érzés volt, mintha újra benne lennénk a

testében, mint mikor még annyira kicsik voltunk, hogy nem is voltunk kisfiúk, csak magzatok, aminek anyu mostanában is gyakran szólít minket, drága magzataim, így.

Mégis elment a Dénes?, kérdeztük, nem, nem ment el, ő már alszik, feküdjetek le szépen ti is, és igen, ma nem kell fogat mosni, és ígérjétek meg, hogy jó kisfiúk lesztek mindig.

Lefeküdtünk, gyorsan el is aludtunk, csak a szirénázásra ébredtünk, kipattantunk az ágyból, kinéztünk az ablakon, mert ritkán lehet felénk olyat látni, hogy egy ház előtt egyszerre megáll három rendőrautó, meg két mentő, egy pillanatra megörültünk, már fogalmaztam magamban, másnap hogyan mesélem majd a többieknek az iskolában, de akkor láttuk, hogy azok az emberek mind a mi kapunk felé tódulnak, és pár pillanat múlva a hangjukat a lakásunkban hallottuk, a mi szobánkba is benyitottak, de addigra az anyu keze össze volt bilincselve. Az öcsém ordított, én megöleltem, és mondtam neki, hogy maradjon csöndben, mert ez a felnőttek dolga, amibe a gyerekeknek nem szabad beavatkozni.

A szomszéd néni is felébresztették, mert anyu mondta, hogy éjszaka ne vigyenek minket sehova, hanem bízzanak rá. És mi átmentünk vele, pedig a nevét sem tudtuk, vagyis csak annyit, hogy özvegy valamilyen néni, de azt sem anyutól, hanem a postaládájáról, rá volt írva, sokszor elolvastuk már, de nagyon furcsa név volt, így nem jegyeztük meg.

nem pont így

És mikor másnap kijöttek a gyámügytől, a néni mondta, nyugodtan maradhatunk pár napig, de azt mondták, nem lehet, mert a törvény nem engedi. Kérdezték, ezért mi elmondtuk, hogy van apukánk, csak Németországban, és megígérték, hogy megkeresik. Küldtek is neki levelet, az apu meg azt írta vissza, hogy azonnal hazautazik, kiszabadítja anyut, és mindannyiunkat magával visz Németbe. Nem pont így, de erre gondolt, mikor megkapta a hatóságok levelét, csak nem volt ideje ilyen hosszút válaszolni, mert most születik a harmadik kistestvérünk, és nagyon sok a teendő. A kicsiket nincs kire hagyni, míg az anyjuk a kórházban lesz a legkisebbel. De majd helyrerázódnak, és akkor.

Ezért vagyunk most itt, a Joli néninél, ahol van még rajtunk kívül öt másik gyerek, és a Joli néni a nevelőnk. Nevelőanyánk, de ezt mi nem mondjuk ki. És tudjuk, mert a Joli néni is mondta, hogy mi csak átmenetileg jöttünk ide, mert bármikor értünk jöhet apu. Kicsit aggódunk, nehogy elsüllyedjen az autója a sáros úton, itt nincs aszfalt, és ha tudnánk a címét, megírnánk neki, hogy terepjárával jöjjön.

Anyu egy csomó levelet írt már nekünk, mi meg néhányszor meglátogattuk, és mindig mondja, hogy nem lesz bent sokáig, és ne haragudjunk rá. És mi nem haragszunk.

kép | Tytia Habing, lensculture.com